

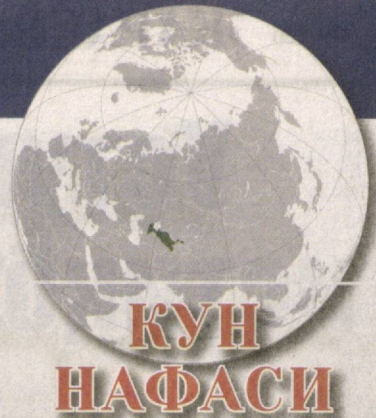
Ishonch

2020 йил 20 август • пайшанба • № 84 (4369)

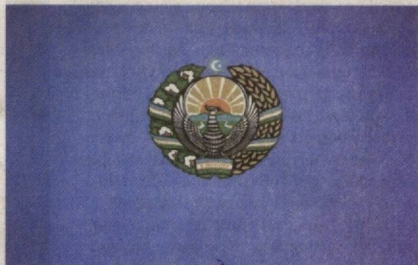
Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Кун МАТИ

Илм – нарсаларни
инсон ақли
ёрдами билан
ўрганишликдир.
Абу Али ибн Сино

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Афғонистон миллий байрами – Мустақиллик куни муносабати билан Президент Муҳаммад Ашраф Ғанига табрик йўллади.

«Ўзбекистон Республикаси ва Туркия Республикаси ўртасида стратегик шериклик муносабатларини янада мустақамлаш ва кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Хукумат қарори қабул қилинди.

Жиззах автомобил заводи «Volkswagen Caddy» транспорт машиналари базасидаги тез тиббий ёрдам автомобилларининг наватдаги партиясини Самарқанд вилояти соғлиқни сақлаш бошқармасига ва «Ўзбекистон темир йўллари» АЖга тақдим этди.

«National Herald Tribune», «Daily Islamabad Post» ва «Daily Business World», «Centreline» ахборот агентликлари веб-сайтлари, шунингдек, Покистон глобал ва стратегик тадқиқотлар таҳлил марказининг ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларида «Ўзбекистон-Покистон ва Афғонистонда тинчлик» (Uzbekistan-Pakistan and Peace in Afghanistan) сарлавҳали мақола нашр этилди.

20 августдан маҳаллий йўналишларда йўловчи поездлар қатнови қайта тикланмоқда.

Тошкент давлат иқтисодиёт университети жамоаси таъсис этган Муҳаммад Аминхўжа Муқимий кўрак нишонининг дастлабки нусхалари чиқарилди.

Тошкент туманида сандвич панелидан «Универсал спорт мажмуи» қуриб битказилди.

Мудофаа вазирлигининг Сурхондарё вилоятидаги Термиз полигониде «Аскар қўшиғи» ва «Энг яхши ёш китобхон» кўрик-танловларининг Жануби-ғарбий маҳсус ҳарбий округ бошқичи бўлиб ўтди.

Хитой Халқ Республикасининг Тошкентдаги элчихонаси «Бир макон, бир йўл» ташаббуси бўйича «Ипак йўли» давлатлари журналистларига халқаро мукофот учун танлов эълон қилди.

ЎЗА хабарлари асосида тайёрланди

Карантин талабларини тўлиқ сақлаган ҳолда иқтисодиёт тармоқларининг фаолият юритиши бўйича асосий шарт ва шароитлар

Республика махсус комиссияси қарорига биноан

Август 20

РУХСАТ

Буюм ва қурилиш маҳсулотлари бозорлари

Буюм савдоси билан шуғулланувчи йирик дўконлар фаолияти

Спорт заллари, фитнес клуб, тренажер ва бассейнлар

Қўидагилар талаб этилади

кириш-чиқиш жойларини пирометрлар, дезинфекцион «тўшаклар», антисептик воситалари билан жиҳозлаш;

фуқароларнинг тана ҳароратини ўлчаб, агар уларда коронавирус инфекцияси аломатлари намоён бўлса, киритмаслик;

фуқароларнинг тиббий ниқобда бўлишини ҳамда ижтимоий масофа сақлашини таъминлаш.

Устувор вазифалар таҳлили, истиқбол режалари муҳокамаси

Ўзбекистон ўз тараққиётининг янги – миллий юксалиш босқичига дадил қадам қўймоқда. Амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар самараси ўлароқ, мамлакатимизда тадбиркорлик ҳаракатига кенг йўл очилди, инвестиция киритиш кафолатлари кучайтирилди. Жалб этилаётган инвестициялар, биринчи навбатда, иқтисодиётни модернизациялаш, таркибий ўзгаришларни амалга ошириш ва товарларни диверсификациялашга йўналтирилгани натижасида уларнинг технологик таркиби ҳам ўзгариб, самарадорлиги ортмоқда. Бундай ютуқларга эришишда касба уюшмаларининг ҳам ўзига хос ҳиссаси бор.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш, савдо ва хизмат кўрсатиш ташкилотлари ходимлари касба уюшмаси Республика кенгашининг сўнгги беш йиллик давридаги фаолияти сарҳисоб қилинган IV курултойда бу жиҳатлар алоҳида таъкидланди. Онлайн тарзда ўтказилган анжуманда ўтган даврда амалга

оширилган ишлар ҳақида атрофлича сўз юритилиб, келгусидаги фаолиятнинг устувор вазифалари белгиланган олинди.

Курултойда таъкидланганидек, ҳозирги кунда ишчи ва хизматчилари тармоқ касба уюшмаси хизмати билан қамраб олинган тўқимачилик, коммунал, савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш, ишлаб чиқариш корхоналари, бозорлар, савдо комплекслари, хунармандлар, оилавий, яқка тадбиркорлар ва тармоққа оид кичик бизнес субъектларида 249 334 нафар касба уюшмаси аъзосини ўз таркибига бирлаштирган 2642 та бошланғич касба уюшма ташкилоти фаолият юритмоқда.

Икки йил бурун касба уюшмаси тармоқ тизимида 2597 та ташкилот бўлган бўлса, шу йил бу кўрсаткич 2642 тага етди. Бу, ўз навбатида, аъзолар сони ҳам ўсиб, уларнинг ижтимоий ғимояси таъминланди, деганидир.

Ўтган йилларда нодавлат секторга мансуб бозорлар, меҳмонхоналар, хунармандлар, оилавий корхоналар, кичик бизнес корхоналари, трансмиллий корхоналарни тармоқ касба уюшмасига жалб этиш ва уларда меҳнат қилаётган ишчи-ҳодимларнинг ижтимоий манфаатлари ғимоясини таъминлашга катта эътибор берилди. Бу борада 1200 тадан зиёд бошланғич касба уюшма ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатилди.

» 2

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерациясида кун-у тун фаолият кўрсатадиган

12-11 қисқа рақамли «Ишонч телефони», яъни «Call-center»га

мамлакатимизнинг турли ҳудудларида, олис ва чекка қишлоқларида яшаётган хотин-қизлар ўз муаммолари бўйича исталган вақтда мурожаат қилишлари мумкин.

ОАВ ходимлари ва блогерлар билан очиқ мулоқот:

КАСАБА УЮШМАЛАРИ: БАРЧА САВОЛЛАРГА ЖАВОБ БОР

Хабарингиз бор, бундан бир неча кун илгари ижтимоий тармоқларда касба уюшмалари фаолияти билан боғлиқ баҳслар авж олди. Виртуал мулоқотларда турли фикр ва мулоҳазалар билдирилди. Ҳатто айримлар касба уюшмаларини «ўлик ташкилот»га ҳам чиқариб қўйди...

» 3

Мозийга назар

БАЛБАЛ ТОШЛАР СИРИ

ёхуд туркийлар тарихининг қадим саҳифалари

Ўтган йили Москва шаҳрига борганимда Қизил майдондаги давлат тарих музейи ҳамда қуроллар палатасидаги асори-атиқалар қаторида балбал тошлар ва Мономахнинг қалпоғи мени ниҳоятда ҳайратга солди.

Балбал тошлар музейининг кўзга кўринарли жойларига қўйилган. Музейга келувчилар ҳам айнан шу экспонатлар атрофида кўпроқ тўхтади.

Хўш, бу балбал тошлар нима? Улар нимани англатади?

» 4

19 август куни мамлакатимизда коронавирус билан боғлиқ 594 ТА янги ҳолат қайд этилди, 721 НАФАР бемор тузалди, 5 НАФАР бемор вафот этди. Ҳозирда касаллик қайд этилган жами 37 112 НАФАР бемордан 32 944 НАФАРИ соғайиб чиқди. Шундай қилиб сўнгги 10 кун ичида юртимизда коронавирусдан соғайиш кўрсаткичи 72 ФОИЗдан 88 ФОИЗга етди.

<https://t.me/koronavirusinfouz>

Келгуси сонларда ўқинг...

КЛАСТЕР ХОДИМЛАРИНИ ҚАНДАЙ ҲИМОЯ ҚИЛМОҚДА?

УЛАР ҲАМОН РАҒБАТДАН МАҲРУМ...

КАСАБА УЮШМАЛАРИ: БАРЧА САВОЛЛАРГА ЖАВОБ БОР

1 Шундан сўнгра ҳар бир муруж ва саволга юзма-юз жавоб бериш, тизимда амалга оширилётган ишлар билан кенг оммани хабардор этиш мақсадида Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси барча журналист ва блогерларни очиқ мулоқотга қорлади.

Кўни кеча Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерациясининг Малака ошириш институтида ана шу тадбир бўлиб ўтди.

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси, тармоқ касабаси уюшмалари Республика кенгаши мутасаддилари, масъул ходимлари, шунингдек, видеоконференцалоқа шаклида вилоятлар касабаси уюшма ташкилотлари раислари иштирокида дарҳол жавоб бериш кераклигини таъкидлаб, шундай савол берди:

МЕХНАТ МУХОФАЗАСИГА ДАХЛДОР ҲАР БИР ҲОЛАТ - ЭЪТИБОРДА

Касабаси уюшмалари фаолияти бўйича ўтказилган очиқ мулоқот давомида яна бир қанча долзарб саволлар ўртага ташланди. Хусусан, блогер Баҳодир Аҳмедов касабаси уюшмалари фаолиятини жамоатчиликка тарғиб қилиш борасида камчиликлар борлиги, қилинаётган ишлардан хабардор қилиш, билдирилатган муносабатларга дарҳол жавоб бериш кераклигини таъкидлаб, шундай савол берди:

— Юнусободдаги метро қурилишидаги бахтсиз ҳодиса, бундан бироқ аввал Мажбурий ижро бюроси билан боғлиқ ҳолатлар, ўтган йили Риштонда мажбурий меҳнат бўйича кўтарилган мавзу бўйича касабаси уюшмалари муносабат билдирдимми?

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси «Меҳнатни муҳофаза қилиш» бўлими бошлиғи Нодира Каримованинг билдиришича, шу даврга қадар мамлакатимизда рўй берган бахтсиз ҳодисаларнинг биронтаси эътибордан четда қолмаган. Ҳар бирининг келиб чиқиши сабаблари мутахассислар томонидан ўрганилиб, тегишли идораларга маълумот ва тақлифлар тақдим этилган.

— Умуман касабаси уюшмаларининг молиявий имкониятлари қандай шаклланади ва улар қандай тақсимланади? Бу саволга Федерация мутахассислари куйидагича жавоб қайтарди:

— Касабаси уюшмасининг асосий даромади касабаси уюшмаларининг азозлик бадаллари ҳисобидан келади. Йиғилган маблағлар санаторийларнинг моддий-техник базасини янгилаш, янги санаторийлар қуришга сарфланади. Касабаси уюшмалари тизимида айна пайтда 24 та санаторий ишлаб турибди. Шундан олтинчи охириги тўрт йилда қуриб фойдаланишга топширилган.

— Қайси йирик корхона ва ташкилотларда ходимлар манфаати қай тарзда ҳимоя қилиниши? Меҳнат муҳофазаси, ходимлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва бошқа йўналишларга оид қандай тақлифлар илгари сурилди? Охириги марта давлат ташкилот фаолиятини тақомиллаштириш бўйича тақлифлар берилдими? Улар қачон ва қайси давлат дастурига киритилди? Ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатда ўз аксини топди?

Федерация мутахассисларининг жавоби куйидагича:

— Ўтган йили «Касабаси уюшмалари тўғрисида»ги янги қонуннинг қабул қилиниши катта тарихий воқеа бўлди. Ушбу ҳужжат билан меҳнат инспекциялари фаолияти қайта йўлга қўйилди. Авваллари бизга аъзо бўлмаган ташкилот ёки корхоналарнинг фаолиятига аралашади, у ерда ишлаётган ходимларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга ҳаққимиз йўқ эди. Янги қонунга биноан эндиликда ташкилот аъзо бўлмаган корхона ва ташкилотлардаги ходимларнинг ҳам ҳуқуқларини ҳимоя қилиш имкониятига эга. Мазкур ҳужжат касабаси уюшмалари фаолиятини янги боққичга олиб чиқишга хизмат қилиши шубҳасиз.

— Педагог ходимларнинг меҳнат ҳуқуқлари бузилмоқда. Касабаси уюшмалари бунга жим қараб турибди. Ҳўш, бунга қандай изоҳлайсиз?

— Таълим, фан ва маданият ходимлари касабаси уюшмаси тизимида 18 минг 231 та ташкилот мавжуд. — деди Таълим, фан ва маданият ходимлари касабаси уюшмаси Республика кенгаши раиси Равшан Бедилев. — Аъзолар сони қариб бир ярим минг нафарга яқин. Республика бўйича 202 та туман ва шаҳар кенгаши фаолият юритмоқда. Бевоҳита саволга тўхталадиган бўлсам, бу масалага барча

туман ва шаҳар кенгаши фаолият билан ўз муносабатини билдиришган. Карантин муносабати билан кўплаб тушунмовчиликлар юзга келгани ҳақиқат. Аксарият муаммолар жойида бартараф этилган. Аслида бундай ҳаётларнинг ижтимоий тармоқларда кенг тарқалиши ҳаммага бирдек фойдали. Лекин бу касабаси уюшмалари ишлаётганини аниқлашди.

COVID-19NI ЮҚТИРГАН ТИББИЁТ ХОДИМЛАРИНИНГ СЕНИ НЕЧТА?

Соғлиқни сақлаш ходимлари касабаси уюшмаси Республика кенгаши раиси Фарҳод Ҳанапиев коронавирусга чалинган тиббиёт ходимлари ҳақида маълумот берди.

— 1 август ҳолатига кўра, тизимда 1249 нафар тиббиёт ходими Covid-19 касалига чалинган. Шулардан 125 нафари ихтисослашган марказларда ишлаган. Бундан ташқари, амбулатория, касал ёнида ёки реанимация бўлимида, СЭС тизимида, умуман, иш билан боғлиқ ҳолатда 898 нафар тиббиёт ходими вирус юқтирган. 226 нафар соғлиқни сақлаш соҳаси ходими ишдан ташқари ҳолатларда касалликка чалинган маълум бўлган. Афсуски, пандемия сабабли тиббиёт ходимлари орасида йўқотишлар ҳам бўлди. Коронавирусга чалинган ходимларнинг 33 нафари вафот этди. Шундан 3 нафари ихтисослашган тиббиёт марказларида меҳнат қилган. Бу ҳақида Соғлиқни сақлаш вазирлиғига маълумот берилган.

Республика махсус комиссиясига ҳам тегишли тақлифлар тайерланган. Ҳозирда ихтисослашган марказда ишловчи ходим касаллик юқтирса, 100 миллион сўм, агар вафот этса, 250 миллион сўм берилади. Тизимда 72 минг нафар врач, 320 минг нафар ҳамшира ишлабди. Биз ҳали пандемиянинг қайси боққичида турганимизни билмаймиз. Шу боис компенсация тўлашдан бўйин товлаб бўлмайди. Ихтисослашган марказларда ишлаган талаба кўплигининг боиси шунда. Лекин карантин зонасида ишлаётган ходимларга бу имтиёз берилмаган. Ўрганишлар давомида 1 август ҳолатида тиббиёт ходимларига 23 миллиард сўм маблағ тўланмагани маълум бўлди. Президент фармони, махсус комиссия қарори чиққан, лекин маблағ таъминотида узлиш ҳолатлари кузатилаган. Шу сабабли пул берилиши кечиккан.

«ТИББИЁТ ХОДИМЛАРИГА НИСБАТАН ТАЖОВУЗЛАРГА ЖИМ ҚАРАБ ТУРМАГАНМИ?»

Маълум қилинишича, охириги икки-уч йилда 302 нафар тиббиёт ходимига турли кўринишдаги тан-жароҳатлари etkazилган. Бу ҳолатларни касабаси уюшмалари эътибордан четда қолдирмаган. Касабаси уюшмалари ташкилотлари мазкур ҳолатни назоратда олган ва ҳар бири бўйича тегишли чора-тадбирларни кўрган.

— Фаргона вилоятининг Олтиариқ туманида юз берган ҳолатни шахсан ўрганганман, — деди Соғлиқни сақлаш ходимлари касабаси уюшмаси Республика кенгаши раиси Фарҳод Ҳанапиев. — Унга ҳам бундай ҳолатлар учраб турган, лекин оммавий ахборот воситаларида кенг ериштирилмаган. Ҳозир вазият ўзгарди, эндиликда бундай зўравонликка қарши дарҳол чора қўрилади. Бу бўйича қонун лойиҳаси тайёрлаб, ваколатли органларга тақдим этилган. Тез орада бу борада ижобий ўзгаришлар рўй бериши кутилмоқда.

«КАСАБА УЮШМАСИНИНГ ПУЛИ «ҚОРА КАСА» ЭМАС»

Очиқ мулоқотда касабаси уюшмаларининг маблағи қандай ишлатилиши ва аъзоларга қандай қайтарилиши хусусидаги саволга куйидагича жавоб берилди:

— Касабаси уюшмасининг маблағи, йиғиб-йиғиб кимгадир бериладиган «қора касса» эмас. Касабаси уюшмаларининг асосий вази-фаси ижтимоий шериклар билан ходимлар учун қонунларда белгиланган имтиёзлардан ҳам зиёдроқ фойда берувчи жамоа шартномалари тузиб, шу орқали касабаси уюшма аъзосига даромадини қайтаришдан иборат.

Меҳнат кодексида мувофиқ ходимга 15 кундан кам бўлмаган меҳнат таътили берилиши шарт. Лекин соғлиқни сақлаш соҳаси ходимлари амалда 24 кун таътил олади. Бу тиббиёт ходимларининг тармоқ келишуви ва жамоа

Эл бошига иш тушганда...

Бухоро вилоятдаги «Парвоз Ҳумо Равнақ Транс» масъулияти чекланган жамияти шаклидаги пахта-тўқимачилик кластери маҳаллий соғлиқни сақлаш муассасалари учун хораздан 100 дона кислородли концентратор олиб келди. Ушбу тиббий ускуналари Ғиждувон, Олот, Жондор туманлари тиббиёт бирлашмаларига 25 тадан, Вобкент, Шофиркон туманлари ва Когон шаҳри тиббиёт бирлашмаларига 5 тадан, қолган 10 таси вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказига тўхта қилинди.

КЛАСТЕРЛАР ТУҲФАСИ

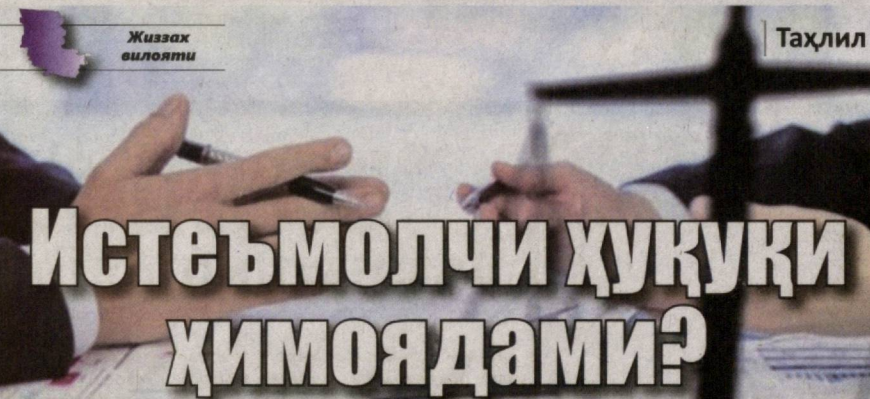
Таъкидлаш керакки, пандемия даврида ҳар бир беморни даволашда кислородга эҳтиёж кескин орди. Бунда эса кислородли концентраторлар кўп келади. Коронавирус ва бошқа хасталиклардан даволашда жуда зарур бўлган бундай замонавий тиббий жиҳозлар Хитойда ишлаб чиқарилган бўлиб, уларнинг ҳар донаси корхонага 450 АҚШ долларидан тушади.

— Албатта, гап бундай ускуналарнинг нархида ёки ўзимизнинг шахсий манфаатдорлигимизда эмас, — дейди «Парвоз Ҳумо Равнақ Транс» МЧЖ таъсисчиси, Олий Мажлис Сенати аъзоси Нурмухаммад Очилов. — Бутун эл бошига улкан ташвиш тушган. Кўплаб юртдошларимиз касалликдан азият чекиши ва чекиляпти. Афсуски, офат кўпгина ватандошларимизни ҳаётдан олиб кетди. Биз олиб келган кислородли концентраторлар наф келтирса, бундан буюн қурбонлар бўлмаслигига, беморларнинг бутун

лай соғайишига фойда берса, кўзланган мақсадимизга етамиз. Истагимиз — инфекцияга чалинган юртдошларимиз тезроқ тузалишсин. Оилалари бағрига эсон-омон қайтишсин.

Ўз навбатида, бундай хайрли ташаббусга вилоятдаги «Мергентекс» пахта-тўқимачилик кластери вакиллари ҳам кўп уришди. Иброҳим Ҳамроев раҳбарлигидаги ушбу корхона Чин мамлакатига ишлаб чиқарилган 100 та концентраторни шифо масканларига тақдим этди. Хусусан, уларнинг 50 таси Республика шогилни ердан илмий марказининг Бухоро филиалига, 25 таси Бухоро тумани яна шунчаси Қоракўл тумани тиббиёт бирлашмасига берилди.

Рустам ИБРОҲИМОВ, «ISHONCH»

Ўзбекистон истеъмомчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари федерацияси ва унинг ҳудудий органлари аҳолининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш йўналишида тизимли ишларни амалга оширмоқда.

Бундан кўнрақ, аҳоли ўртасида рационал истеъмом маданиятини тарғиб этиш мақсадида барча ҳудудларда «Истеъмомчилар уйи» қуриломоқда. Унда ташкил этилаётган «Истеъмомчи кутубхонаси» китобхонлик маданиятини оширишга ҳисса қўйса, иккинчидан, фуқароларнинг истеъмомчи сифатидаги ҳуқуқий билимларини оширишга ҳам хизмат қилади.

Бундан кўнрақ, аҳоли ўртасида рационал истеъмом маданиятини тарғиб этиш мақсадида барча ҳудудларда «Истеъмомчилар уйи» қуриломоқда. Унда ташкил этилаётган «Истеъмомчи кутубхонаси» китобхонлик маданиятини оширишга ҳисса қўйса, иккинчидан, фуқароларнинг истеъмомчи сифатидаги ҳуқуқий билимларини оширишга ҳам хизмат қилади.

Бундан кўнрақ, аҳоли ўртасида рационал истеъмом маданиятини тарғиб этиш мақсадида барча ҳудудларда «Истеъмомчилар уйи» қуриломоқда. Унда ташкил этилаётган «Истеъмомчи кутубхонаси» китобхонлик маданиятини оширишга ҳисса қўйса, иккинчидан, фуқароларнинг истеъмомчи сифатидаги ҳуқуқий билимларини оширишга ҳам хизмат қилади.

«Жамоатчилик назорати» ишчи гуруҳлари ташкил этган. Унга бирлашманинг тажрибали мутахассислари жалб қилинган. Бозор ва савдо шохобчаларидаги нарх-навога оид кунлик маълумотлар умумлаштирилган ҳолда махсус комиссияга тақдим этилиб, тегишли чоралар қўриб борилмоқда.

Гулноза НУРТОЕВА, Ўзбекистон истеъмомчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари федерацияси Жижзах вилоти ҳудудий бирлашмаси раиси

Мулоқот давомида журналистлар ва блогерларнинг касабаси уюшмалари фаолиятига доир бошқа саволларига ҳам жавоб берилди. Ушбу очиқ мулоқотни ishonch.uz сайти ва «Ishonch» газетасининг ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларида батафсил кўриш мумкин.

Ғулмон МИРАХМЕДОВ, Аъзам АБУЛҒАЙЗОВ, «ISHONCH»

